

Overgangs- en doorstroombeleid Adriaan Roland Holtschool

Ingaande schooljaar 2026-2027

INHOUD

1.	Inleiding	3
2.	Adviezen uit de docentenvergadering	4
3.	Bepaling van het vervolgtraject na klas 8 vmbo-t/havo	5
4.	Bepaling van het vervolgtraject na klas 9 havo/vwo	6
5.	Overgangscriteria voor bevordering naar examenklas vmbo-t	8
6.	Overgangscriteria havo en wijzigen vakkenpakket	9
7.	Overgangscriteria vwo en wijzigen vakkenpakket	10
7.1	Overgang van 4 naar 5 vwo en wijzigen vakkenpakket	10
7.2	Overgang van 5 naar 6 vwo	11
8.	Het examenjaar	12
9.	Doorstromen van vmbo-t naar havo	13
10.	Doorstromen van havo naar vwo	14
11.	Vrijstellingen bij doubleren of opstromen in de bovenbouw	15
11.1	Vmbo-t	15
11.2	Havo en vwo	16

1. Inleiding

Op onze school staat de persoonlijke ontwikkelingsweg van elke individuele leerling centraal. De ontplooiing van de sociale vermogens is daarin even belangrijk als de ontwikkeling van het intellect. In ons overgangs- en doorstroombeleid houden we hier zoveel mogelijk rekening mee. We doen dit door drie keer per jaar in iedere jaarlaag een adviesvergadering te houden. In deze vergadering spreken de docenten zich uit over iedere leerling. Er wordt niet alleen gekeken naar cijfers maar ook naar persoonlijke ontwikkeling, motivatie en leerhouding. We vragen ons steeds af: “Wat is op dit moment goed voor deze leerling?”

De leerlingen worden op basis van het schooladvies van de onderbouw ingedeeld in ofwel een vmbo-t/havo-klas, of in een havo/vwo-klas. In klas 7 en 8 doubleert een leerling in principe niet. We kijken in de adviesvergadering of een leerling op het juiste niveau zit. In uitzonderlijke gevallen kunnen we besluiten een leerling te laten op- of afstromen.

Vanaf klas 9 is het mogelijk dat een leerling doubleert als dit gezien de ontwikkeling van de leerling verstandig is. Cijfers gaan dan steeds meer meewegen. De vraag of de leerling met de betreffende cijfers en ontwikkeling een diploma kan halen wordt richting het examenjaar steeds belangrijker. Er gelden daarom overgangscriteria vanaf het derde leerjaar.

Ten behoeve van de duidelijkheid wordt in dit document voor de tweede fase de reguliere terminologie gebruikt. Dus 3 en 4 vmbo-t, 4 en 5 havo, 4, 5 en 6 vwo.

2. Adviezen uit de docentenvergadering

De adviesvergaderingen zijn in december, april en juni/juli en leiden tot een advies dat schriftelijk wordt medegedeeld aan het kind en de ouders.

Na de eerste adviesvergadering in december krijgt de leerling schriftelijk een voorlopig advies. Dit advies wordt meegegeven met het tussengetuigschrift.

Er zijn twee mogelijkheden:

1. De leerling is op koers voor bevordering naar het volgende leerjaar.
2. De leerling is nog niet op koers voor bevordering naar het volgende leerjaar. Als daartoe aanleiding is zal de mentor ouder(s) en leerling uitnodigen voor een gesprek.

Na de tweede adviesvergadering in april wordt er geen tussengetuigschrift uitgereikt, maar volgt er wel een schriftelijk advies, dat in principe definitief is. Als daartoe aanleiding is, kan dat tweede advies tijdens de laatste vergadering in juni/juli nog worden bijgesteld.

Er zijn twee mogelijkheden:

1. De leerling is op koers voor bevordering naar het volgende leerjaar.
2. De leerling is nog niet op koers voor bevordering naar het volgende leerjaar. Als daartoe aanleiding is zal de mentor ouder(s) en leerling uitnodigen voor een gesprek.

Na de derde adviesvergadering krijgt de leerling een bindend advies. Dit advies staat in het jaargetuigschrift.

Er zijn drie mogelijkheden:

1. De leerling is op koers en gaat over naar het volgende leerjaar.
2. De leerling voldoet niet aan de overgangscriteria en doet het leerjaar over of maakt een overstap.
3. De leerling is op koers en mag overstappen naar een hoger niveau (zie hoofdstuk 3). In de leerjaren waarin het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)) wordt gevolgd, is tussentijdse opstroom niet mogelijk. Het is wel mogelijk om na het behalen van een diploma vmbo-t of havo door te stromen naar een hoger niveau (zie hoofdstuk 9 en 10).

3. Bepaling van het vervolgtraject na klas 8 vmbo-t/havo

Voor vmbo-tl-/havoleerlingen zijn er twee routes mogelijk. De eerste route leidt in vier jaar naar het examen vmbo-tl. Daarna kunnen deze leerlingen ervoor kiezen door te stromen naar het vierde leerjaar van de havo of uit te stromen naar een vervolgopleiding in het mbo. De tweede route leidt via een overstap naar de havo/vwo-stroom rechtstreeks naar het havodiploma, dat dan dus in vijf jaar behaald kan worden. Aan het einde van het tweede leerjaar vmbo-tl/havo (klas 8) wordt op basis van resultaten, werkhouding en ontwikkeling vastgesteld welke van beide routes gevolgd kan worden. Een leerling gaat na dat jaar dus verder in het derde leerjaar vmbo-tl óf havo/vwo.

Het advies- of determinatieproces kent drie stappen: het eerste (voorlopige) advies wordt afgegeven in december, het tweede (in principe definitieve) advies in april en het derde (bindende) advies in juni.

Opstromen van 8 vmbo-t/havo naar 9 havo/vwo is per definitie mogelijk als aan onderstaande criteria is voldaan. Een leerling die (net) niet aan deze criteria voldoet, is een bespreekgeval en vervolgt zijn route in principe in 9 vmbo-t.

De criteria zijn:

- Voor ten minste zes vakken is een onafgeronde 8 of hoger behaald.
- De meerderheid van de docenten adviseert 'havo'.
- De docenten van de kernvakken (Nederlands, Engels en wiskunde) adviseren 'havo'. Daarbij wordt er bij wiskunde vooral gelet op inzicht, bij de talen op de scores voor grammatica en bij Nederlands op begrijpend lezen.
- Alle periodes uit klas 8 vmbo-t/havo zijn met een voldoende resultaat afgesloten.

De scores van de DIA-toetsen (Nederlands, Engels en wiskunde) worden in geval van twijfel meegewogen.

4. Bepaling van het vervolgtraject na klas 9 havo/vwo

Voor de combinatieklassen havo/vwo is klas 9 een bijzonder jaar. Het is het namelijk het laatste jaar dat leerlingen van verschillende niveaus bij elkaar in de klas zitten. Na dat jaar gaan ze uiteen in havo of vwo. Dat betekent dat voor elke leerling aan het einde van het schooljaar moet zijn vastgesteld wat het vervolgtraject wordt. Hieronder is aangegeven hoe het docententeam komt tot een bindend advies met betrekking tot dat traject. Bij onvoldoende resultaten voor bevordering naar 4 havo kan dat advies ook bestaan uit doubleren, afstromen of uitstromen.

Drie stappen

Het advies- of determinatieproces kent drie stappen: het eerste (voorlopige) advies wordt afgegeven in december, het tweede (in principe definitieve) advies in april en het derde (bindende) advies in juni.

Ontwikkelperspectief

Bij het afgeven van een havo- of vwo-advies staat de vraag centraal of een leerling in staat geacht mag worden die opleiding met een diploma af te ronden. Dat advies of ontwikkelperspectief zal gebaseerd zijn op het geheel van de tot dan toe behaalde resultaten (het jaargemiddelde van de vakken en de periodecijfers). Omdat deze resultaten per vak zullen verschillen, zullen docenten ter afsluiting van de drie rapportperiodes voor hun vak niet alleen een cijfer geven, maar ook een advies. De cijfers en adviezen per vak vormen de basis voor het overall-advies van het docententeam, dat na de adviesvergaderingen gedeeld zal worden met leerlingen en ouders/verzorgers.

Criteria

Een leerling die aan onderstaande criteria voldoet, wordt per definitie bevorderd naar het overeenkomstige opleidingsniveau. Een leerling die (net) niet aan deze criteria voldoet, is een bespreekgeval.

Voor een vwo-advies gelden de volgende criteria:

- Voor ten minste twee van de drie kernvakken wiskunde, Nederlands en Engels moet een vwo-advies zijn gegeven.
- Voor ten minste zeven van de tien vakken Nederlands, Engels, Duits, Frans, wiskunde, economie, science*, biologie*, aardrijkskunde* en geschiedenis* moet een vwo-advies zijn gegeven.
- Alle periodeschriften en praktische opdrachten met een voldoende zijn afgesloten.
- Het jaargemiddelde voor alle vakken afzonderlijk moet ten minste 4,5 zijn.

**NB Deze vier vakken worden alleen in het eerste óf tweede semester aangeboden, in het ene semester aardrijkskunde en biologie, in het andere semester science en geschiedenis.*

Voor een havoadvies gelden de volgende criteria:

- Voor ten minste twee van de drie kernvakken wiskunde, Nederlands en Engels moet een havoadvies of hoger zijn gegeven.
- Voor ten minste zeven van de tien vakken Nederlands, Engels, Duits, Frans, wiskunde, economie, science*, biologie*, aardrijkskunde* en geschiedenis* moet een cijfer zijn behaald van 6 of hoger, waarbij opgemerkt dat het jaargemiddelde voor elk vak waarvoor een onvoldoende is behaald, ten minste 4,5 moet zijn.
- Voor ten minste zeven van de tien vakken Nederlands, Engels, Duits, Frans, wiskunde, economie, science*, biologie*, aardrijkskunde* en geschiedenis* moet een havoadvies of hoger zijn gegeven.
- Alle periodeschriften en praktische opdrachten moeten met een voldoende zijn afgesloten.

**NB Deze vier vakken worden alleen in het eerste óf tweede semester aangeboden, in het ene semester aardrijkskunde en biologie, in het andere semester science en geschiedenis.*

Voldoet de leerling niet aan bovenstaande criteria dan zal de leerling niet worden bevorderd naar een 4^e klas. Blijkt uit de vergadering dat een leerling in potentie wel zal kunnen slagen op havo of vwo maar dat de docenten constateren dat deze qua ontwikkeling en/of resultaten nog niet toe is aan een voorexamenklas havo of een 4^e klas vwo, dan zal de leerling doubleren in een 9^e klas havo/vwo.

Factoren als doorzettingsvermogen, motivatie en werkhouding zullen door het docententeam worden meegewogen en kunnen bij twijfel de doorslag geven. Hetzelfde geldt voor de profielkeuze van de leerling; een advies voor een vak dat deel uitmaakt van het gekozen profiel zal bij twijfel zwaarder wegen dan een advies voor een vak dat daarvan geen deel uitmaakt. Als een leerling voornemens is een vakkenpakket of profiel te kiezen dat volgens het docententeam niet aansluit bij zijn capaciteiten, dan zal dit worden aangegeven in het getuigschrift en zal de mentor in gesprek gaan met de leerling en zijn ouders/verzorgers.

5. Overgangscriteria voor bevordering naar examenklas vmbo-t

De cijfers die gehanteerd worden voor de overgang zijn de eindcijfers per vak op één decimaal, afgerond naar een geheel getal. Daarbij wordt 5,4 afgerond naar 5 en 5,5 naar 6. De eindcijfers per vak zijn samengesteld uit alle cijfers die in de loop van het schooljaar zijn behaald voor SE-toetsen en andere PTA-onderdelen die worden beoordeeld met een cijfer.

Overgang van 3 naar 4 vmbo-t

Een leerling mag door naar 4 vmbo-t als hij/zij voldoet aan de volgende eisen:

- voor alle vakken is het cijfer een 6 of hoger, of;
- voor één vak is het cijfer een 5 en voor de rest een 6 of hoger, of;
- voor één vak is het cijfer een 4, voor één vak een 7 en voor de rest een 6 of hoger, of;
- voor twee vakken is het cijfer een 5, voor één vak een 7 en voor de rest een 6 of hoger.

Verder geldt dat de leerling:

- voor het vak Nederlands een 5 of hoger heeft, en;
- alle handelingsdelen, praktische opdrachten en periodeschriften op tijd heeft ingeleverd en met een voldoende heeft afgesloten.

In alle andere gevallen kan de leerling niet door naar het examenjaar vmbo-t.

Clausule

In uitzonderlijke gevallen kan de afdelingsleider besluiten om af te wijken van deze regeling. De docenten adviseren hierin de afdelingsleider.

6. Overgangscriteria havo en wijzigen vakkenpakket

Voor bevordering naar de examenklas havo gelden de volgende criteria:

1. De gemiddelden van de leerjaarcijfers per vak zijn minimaal een 4.
2. Er is voldaan aan de eisen met betrekking tot de eindcijfers. Die eindcijfers per vak zijn samengesteld uit alle cijfers die in de loop van het schooljaar zijn behaald voor de PTA-onderdelen. Ze worden per vak afgerond naar een geheel getal, waarbij 5,4 wordt afgerond naar 5 en 5,5 naar 6. De eisen zijn:
 - voor alle vakken is het eindcijfer een 6 of hoger, of;
 - voor één vak is het eindcijfer een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger, of;
 - voor één vak is het eindcijfer een 4 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de eindcijfers is een 5,5 of hoger, of;
 - voor twee vakken is het eindcijfer een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de eindcijfers is een 5,5 of hoger, of;
 - voor één vak is het eindcijfer een 4 en voor één vak een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de eindcijfers is een 5,5 of hoger;
 - voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één 5 heeft en voor de andere twee een 6 of hoger.

Ook het gemiddelde van CKV en maatschappijleer telt als combinatiecijfer mee in deze overgangsregeling.

3. Alle handelingsdelen, praktische opdrachten en periodeschriften zijn ingeleverd en met een voldoende afgesloten.

Clausule

In uitzonderlijke gevallen kan de afdelingsleider besluiten om af te wijken van deze regeling. De docenten adviseren hierin de afdelingsleider.

Wijzigen vakkenpakket

Voor 4 havo geldt dat een leerling tot direct na de uitslag van de eerste SE week (november) kan aangeven bij de mentor en de decaan dat een wisseling van een vakkenpakket wenselijk is. De leerling zal gevraagd worden naar de reden van zijn wens. In samenspraak met de mentor, de decaan en zo nodig de afdelingsleider wordt het verzoek wel of niet gehonoreerd.

Bij doubleren in 4 havo mag een leerling een ander vakkenpakket kiezen, als dit door de lesgevende docenten als (beter) haalbaar wordt gezien.

Wisselen van vakken op het vwo kan in 4 vwo tot aan de kerstvakantie na goedkeuring van de docent.

7. Overgangscriteria vwo en wijzigen vakkenpakket

7.1 Overgang van 4 naar 5 vwo en wijzigen vakkenpakket

De cijfers die gehanteerd worden voor de overgang zijn de eindcijfers per vak op één decimaal, afgerond naar een geheel getal. Daarbij wordt 5,4 afgerond naar 5 en 5,5 naar 6. De eindcijfers per vak zijn samengesteld uit alle leerjaarcijfers die in de loop van het schooljaar zijn behaald voor het vak.

Een leerling mag door naar 5 vwo als hij/zij voldoet aan de volgende eisen:

- Voor alle vakken is het cijfer een 6 of hoger, of;
- Voor één vak is het cijfer een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger, of;
- Voor één vak is het cijfer een 4 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de cijfers is een 5,5 of hoger, of;
- Voor twee vakken is het cijfer een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de cijfers is een 5,5 of hoger, of;
- Voor één vak is het cijfer een 4 en voor één vak een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de cijfers is een 5,5 of hoger.

Daarnaast geldt dat de leerling:

- Voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één 5 heeft en voor de andere twee een 6 of hoger.
- Alle handelingsdelen, praktische opdrachten en periodeschriften op tijd heeft ingeleverd en met een voldoende heeft afgesloten.

Clausule

In uitzonderlijke gevallen kan de afdelingsleider besluiten om af te wijken van deze regeling. De docenten adviseren hierin de afdelingsleider.

Wijzigen vakkenpakket

Wisselen van vakkenpakket kan in 4 vwo tot aan de kerstvakantie na goedkeuring van de docent.

7.2 Overgang van 5 naar 6 vwo

De cijfers die gehanteerd worden voor de overgang zijn de eindcijfers per vak op één decimaal, afgerond naar een geheel getal. Daarbij wordt 5,4 afgerond naar 5 en 5,5 naar 6. De eindcijfers per vak zijn samengesteld uit alle cijfers die in de loop van het schooljaar zijn behaald voor se-toetsen en praktische opdrachten. Ook het gemiddelde van CKV en maatschappijleer telt als combinatiecijfer mee in deze overgangsregeling.

Een leerling mag door naar 6 vwo als hij/zij voldoet aan de volgende eisen:

1. Voor alle vakken is het cijfer een 6 of hoger, of;
2. Voor één vak is het cijfer een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger, of;
3. Voor één vak is het cijfer een 4 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de cijfers is een 5,5 of hoger, of;
4. Voor twee vakken is het cijfer een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de cijfers is een 5,5 of hoger, of;
5. Voor één vak is het cijfer een 4 en voor één vak een 5 en voor de overige vakken een 6 of hoger en het gemiddelde van de cijfers is een 5,5 of hoger.

Daarnaast geldt dat de leerling:

1. Voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één 5 heeft en voor de andere twee een 6 of hoger.
2. Alle handelingsdelen, praktische opdrachten en periodeschriften op tijd heeft ingeleverd en met een voldoende heeft afgesloten.
3. De gemiddelden van de leerjaarcijfers per vak zijn minimaal een 4,0.

Een leerling mag maar 1 keer doubleren in 5 vwo. Indien de leerling het jaar hierna wederom niet voldoet aan de overgangscriteria moet hij/zij overstappen naar de havo (voorexamenklas) of uitstromen naar een mbo-opleiding.

Clausule

In uitzonderlijke gevallen kan de afdelingsleider besluiten om af te wijken van deze regeling. De docenten adviseren hierin de afdelingsleider.

8. Het examenjaar

In het examenjaar vmbo-t, havo en vwo worden tot en met april SE-toetsen afgenomen, opdrachten en handelingsdelen gemaakt en mondelinge SE's afgenomen. Dit alles volgens het programma van toetsing en afsluiting (PTA).

In december en maart zijn er adviesvergaderingen waarin wordt gekeken of de leerling op koers is om het diploma te behalen en wat de leerling volgens de docenten nog moet doen of nog nodig heeft om het diploma te behalen.

In deze fase kan de school een leerling de toegang tot het Centrale Examen ontzeggen indien er sprake is van onregelmatigheden (zie hiervoor het examenreglement). Ook kan de leerling zelf besluiten om zich terug te trekken van het Centrale Examen als daar zwaarwegende en dus gegronde redenen voor zijn.

Na de uitslag van het examen zijn er de volgende mogelijkheden:

Geslaagd

De leerling is geslaagd, ontvangt het diploma en kan doorstromen naar een vervolgopleiding:

- a. Met een diploma vmbo-t naar maximaal mbo niveau 4.
- b. Met een diploma havo naar maximaal hbo.
- c. Met een diploma vwo naar maximaal universiteit.

Leerlingen met een diploma vmbo-t kunnen op de ARH ook doorstromen naar de havo, leerlingen met een diploma havo naar het vwo (zie hoofdstuk 9 en 10).

Gezakt

Als een leerling is gezakt, zijn er de volgende mogelijkheden:

- a. De leerling doet het examenjaar over op de ARH. In dit geval vervallen alle SE-cijfers die in het afgelopen jaar behaald zijn. De leerling maakt in het nieuwe schooljaar alle schoolexamens opnieuw. Cijfers van een aantal onderdelen mogen blijven staan (zie hoofdstuk 11).
- b. De leerling wil het examenjaar niet overdoen op de ARH en gaat in overleg met de decaan op zoek naar een alternatief.
- c. De leerling wordt gedetacheerd naar het VAVO voor maximaal twee vakken met als doel om door het ophalen van de cijfers voor die vakken alsnog te kunnen slagen. Er wordt een detacheringsovereenkomst opgesteld tussen de ARH en het VAVO waarin staat voor welke vakken de leerling certificaten moet halen om een diploma te behalen. Om gedetacheerd te worden moet de leerling een verzoek indienen bij de afdelingsleider. Deze bespreekt het verzoek met het docententeam. Het bevoegd gezag (de rector) besluit of een leerling in aanmerking komt voor detachering. Dit besluit is bindend.

9. Doorstromen van vmbo-t naar havo

Na het behalen van het diploma vmbo-t stromen leerlingen uit naar het mbo (niveau 4) of gaan ze verder in havo 4. Hoewel er sprake is van doorstroomrecht naar havo 4 is het verstandig om het advies te volgen dat tijdens de examenvergadering wordt afgegeven.

Bij dat advies staat de vraag centraal of een leerling in staat geacht mag worden het havodiploma te behalen. Daarbij wordt niet alleen gelet op capaciteiten, maar ook op factoren als doorzettingsvermogen, motivatie en werkhouding.

Om door te kunnen stromen van 4 vmbo-t naar 4 havo dient de leerling een verzoek in bij de afdelingsleider vmbo-t vóór de uitslag van het 1^e tijdvak van de centrale examens. Het verzoek wordt besproken in de examenvergadering die op de dag van de uitslag plaatsvindt.

Criteria die een rol spelen om tot een havoadvies te komen zijn:

- De leerling heeft voor alle vakken afzonderlijk waarin een centraal examen wordt afgelegd voor het eerste en ten minste tweede SE een afgeronde 7 of hoger behaald.
- De leerling is in de periode tussen het 1^e tijdvak van de centrale examens en de zomervakantie beschikbaar voor het volgen van het doorstroomprogramma.

Verder wordt ervan uitgegaan dat de leerling op de havo verdergaat met eenzelfde vakkenpakket. Is het de uitdrukkelijke wens van een leerling om andere vakken op de havo te gaan volgen, dan kan dat alleen in overleg met de afdelingsleider havo en na een positief advies van de lesgevende docenten.

10. Doorstromen van havo naar vwo

Na het behalen van het havodiploma stromen de meeste leerlingen uit naar het hbo. Sommigen kiezen er echter voor om verder te gaan op het vwo. Hoewel er sprake is van doorstroomrecht naar 5 vwo is het verstandig om het advies te volgen dat tijdens de docentenvergadering wordt afgegeven. Bij het afgeven van dat advies staat de vraag centraal of een leerling in staat geacht mag worden het vwo-diploma te behalen. Daarbij wordt niet alleen gelet op capaciteiten, maar ook op factoren als doorzettingsvermogen, motivatie en werkhouding. Een belangrijk criterium is ook of de leerling op de havo examen heeft gedaan in een extra vak.

Om door te kunnen stromen van 5 havo naar 5 vwo dient de leerling een verzoek in bij de afdelingsleider vóór de uitslag van het 1^e tijdvak van de centrale examens. Het verzoek wordt besproken in de examenvergadering die op de dag van de uitslag plaatsvindt.

11. Vrijstellingen bij doubleren of opstromen in de bovenbouw

Indien een leerling in een van de bovenbouwklassen moet doubleren kan het zo zijn dat bepaalde opdrachten of werkstukken niet voor een tweede keer gemaakt hoeven worden. Dat kan ook het geval zijn als een leerling na het behalen van zijn diploma vmbo-t verdergaat in havo 4 of na het behalen van het diploma havo in vwo 5. Een leerling behoudt altijd het recht om werkstukken, praktische opdrachten, boekverslagen of practica opnieuw te maken om zich zo te kunnen verbeteren. Als een van de genoemde onderdelen met een voldoende is afgesloten, kan een leerling er echter voor kiezen het cijfer te laten staan en de opdracht niet opnieuw te maken.

Hieronder zijn de onderdelen opgesomd waarvan het cijfer kan worden meegenomen en die dus niet opnieuw gemaakt hoeven te worden als deze al met een voldoende zijn afgesloten.

Alle vakken, toetsen en onderdelen die niet voorkomen in onderstaande opsomming dienen dus (opnieuw) te worden gevolgd en/of gemaakt.

11.1 Vmbo-t

3 vmbo-t → 3 vmbo-t

Een leerling doubleert in de voorexamenklas vmbo. Voldoende resultaten kunnen blijven staan voor:

Biologie	PO 3.	Gedrag
Wiskunde	OT 3.1	Telproblemen en statistiek
LO (gym)	SE 3.1	Bewegingsvaardigheid spel, atletiek en turnen

Een leerling mag de resultaten voor maatschappijleer uitsluitend laten staan als er voor dat vak gemiddeld een voldoende (5,5 of hoger) is behaald in 3 mavo. Daarmee heeft de leerling namelijk voldaan aan de examenverplichtingen voor maatschappijleer. Ook de lessen hoeven dan niet gevolgd te worden.

Is dat gemiddelde echter onvoldoende, dan moeten alle onderdelen opnieuw worden gemaakt en de lessen maatschappijleer opnieuw worden gevolgd.

4 vmbo-t → 4 vmbo-t

Een leerling heeft examen gedaan voor het vmbo, maar is gezakt. De leerling kan dan de examenklas op de ARH opnieuw doen. Voldoende resultaten kunnen blijven staan voor:

Profielwerkstuk		Periodes “Kleine Prins”
Nederlands	MO 4	Mondeling

Engels	MO 4	Mondeling
Economie	PO 4.1	Verslag en presentatie
Rekenen 2F	SE 4.1	Getallen en verhoudingen
	SE 4.2	Meten en meetkunde en verbanden
Nask 2	PO 4.1	Titratiepracticum
LO (gym)	Cijfers mogen blijven staan, maar lessen zijn wel verplicht	

11.2 Havo en vwo

4 havo → 4 havo (11havo4)

Een leerling zit in 4 havo en kan niet over naar de examenklas. Deze leerling doubleert (in 11havo4). Voldoende resultaten kunnen blijven staan voor:

Nederlands		Alle boekverslagen
Biologie	PO 4.1	Onderzoek doen naar het gedrag van een dier
Frans	PO 4.1	Literair werkstuk
Geschiedenis	PO 4.1	Themaopdracht
Aardrijkskunde	PO 4.1	Geografisch onderzoek
Wiskunde A	PO 4.1	Statistiek met ICT
Natuurkunde	PO 4.1	Technische automatisering (systeembord)
LO (gym)	PO 4.1	Bosloop
LO (gym)	SE 4.1	Organiseren door les te geven óf organiseren door te assisteren op een sportdag
LO (gym)	SE 4.2	Bewegingsvaardigheid

Een leerling mag de resultaten voor maatschappijleer uitsluitend laten staan als er voor dat vak gemiddeld een voldoende (5,5 of hoger) is behaald in 4 havo. Daarmee heeft de leerling namelijk voldaan aan de examenverplichtingen voor maatschappijleer. Ook de lessen hoeven dan niet gevolgd te worden.

Is dat gemiddelde echter onvoldoende, dan moeten álle onderdelen opnieuw worden gemaakt en de lessen maatschappijleer opnieuw worden gevolgd.

4 vwo → 4 vwo

Een leerling mag de resultaten voor maatschappijleer uitsluitend laten staan als er voor dat vak gemiddeld een voldoende (5,5 of hoger) is behaald in 4 vwo. Daarmee heeft de leerling namelijk voldaan aan de examenverplichtingen voor maatschappijleer. Ook de lessen hoeven dan niet gevolgd te worden.

Is dat gemiddelde echter onvoldoende, dan moeten álle onderdelen opnieuw worden gemaakt en de lessen maatschappijleer opnieuw worden gevolgd.

Wiskunde D	PO 4.4	Dynamisch modelleren met ICT
------------	--------	------------------------------

5 havo → 5 havo (12havo5)

Een leerling heeft examen gedaan voor de havo, maar is gezakt. De leerling kan dan de examenklas op de ARH opnieuw doen. Voldoende resultaten kunnen blijven staan voor:

Profielwerkstuk		Eindwerkstuk
Nederlands		Alle boekverslagen
Nederlands	MO 5	Mondeling
Nederlands	PO 5.3	Spreekvaardigheid: debat en logboek
Kunstgeschiedenis		Periode
Economie	PO 5.1	Verslag van onderwerp naar keuze
Geschiedenis	PO 5.1	Periode Koude Oorlog
Natuurkunde	PO 5.1	Practicumopdracht radioactiviteit
Scheikunde	PO 5.1	Praktisch schoolonderzoek Titratie
Rekenen 3F	SE 5.1 SE 5.2	Getallen en verhoudingen Meten en meetkunde en verbanden
LO (gym)	Cijfers mogen blijven staan, deelname aan de lessen is facultatief	
Muziek, koor en kooruitvoering	Voor de lessen muziek, de koorrepetities en de kooruitvoering geldt alleen een vrijstelling als leerlingen drie jaar aan de kooruitvoering hebben deelgenomen	
Kunst (beeldende vormgeving, muziek of drama)	De cijfers voor alle praktische delen mogen blijven staan, de theoretische delen (SE's KUA) moeten opnieuw worden gemaakt	

5 havo → 5 vwo

Een leerling heeft examen gedaan op de havo en slaagt. Vervolgens gaat deze leerling verder op het vwo van de ARH.

Van overheidswege is bepaald dat deze leerlingen recht hebben op **vrijstelling voor culturele en maatschappelijke vorming (ckv) en maatschappijleer**. Het combinatiecijfer wordt als gevolg daarvan uitsluitend bepaald door het cijfer voor het eindwerkstuk (EWS). Voor het **eindwerkstuk (EWS)** verschilt de regelgeving per cohort:

- Leerlingen die in het bezit zijn van een havodiploma en **in schooljaar 2025-2026 zijn gestart** in het voorexamenjaar vwo kunnen het havo-cijfer meemenen naar het vwo, maar dan één punt lager (een 8 wordt dus een 7). Een leerling die zich daar niet in kan vinden, krijgt de kans het EWS opnieuw te doen en becijferd te krijgen.
- Leerlingen die in het bezit zijn van een havodiploma en **in schooljaar 2026-2027 zijn gestart** in het voorexamenjaar vwo kunnen het havo-cijfer niet meenemen naar het

vwo. Zij moeten dus voldoen aan alle verplichtingen die gelden voor dit onderdeel. In overleg met de EWS-begeleider kan er wel voor worden gekozen het havo-onderwerp of -thema als uitgangspunt te nemen.

Een aantal praktische opdrachten komt op het vwo overeen met datgene wat op de havo werd gevraagd. De periode Parcival hoeft niet gevolgd te worden, maar zou de leerling op eigen verzoek wel kunnen volgen in verband met een betere aansluiting bij de klas.

Omdat **Koor** onderdeel is van culturele en maatschappelijke vorming (ckv) geldt ook voor dat vak een vrijstelling en is deelname aan de lessen koor en muziek, de koorrepetities en de kooruitvoering dus facultatief.

Daarnaast kan de leerling in overleg met de docent de volgende opdrachten gebruiken **als basis voor het vwo**:

Parcivalperiode		Periode
Nederlands		Alle boekverslagen
Geschiedenis	PO 5.1	Thema: Koude Oorlog
Aardrijkskunde	PO 5.1	Geografische onderzoek
LO (gym)	De meeste cijfers mogen blijven staan, maar de lessen zijn verplicht. NB SE 5.4 (beoordeling inzet: gedrag, samenwerking, gymkleding) moet opnieuw worden gedaan.	

5 vwo → 5 vwo

Een leerling doubleert in de voorexamenklas vwo. Voldoende resultaten kunnen blijven staan voor:

Nederlands		Alle boekverslagen
Nederlands		Periode literatuurgeschiedenis
Wiskunde A, B en C	PO 5.1	Periode projectieve meetkunde
Wiskunde A en C	PO 5.2	Statistiek met ICT
Wiskunde D	PO 5.4	Grafen
Frans	PO 5.1	Periode literatuur
Duits		Periode literatuur (Holocaust)
Geschiedenis	PO 5.1	Periode Koude Oorlog
Aardrijkskunde	PO 5.1	Geografisch onderzoek
Biologie	PO 5.1	Onderzoek doen naar het gedrag van een dier
Natuurkunde	PO 5.1	Modelleren met Coach
Maatschappijleer	PO 5.1	Periode Mens en Ideaal

6 vwo → 6 vwo

Een leerling heeft examen gedaan voor het vwo, maar is gezakt. De leerling kan dan de examenklas op de ARH opnieuw doen. Voldoende resultaten kunnen blijven staan voor:

Profielwerkstuk		Eindwerkstuk
CKV	KU 6.2	Periode architectuur
CKV	KU 6.1	Periode kunstgeschiedenis
Nederlands	PO 6.2	Spreekvaardigheid (debat en debatwerkstuk)
Nederlands	MO 6	Mondeling
Duits		Periode Goethe/Faust
Geschiedenis	PO 6.1	Thema: Schrijfpodracht
Economie	PO 6.1	Verslag van het keuzeonderwerp
Wiskunde D	PO 6.2	Regelsnelheden
Natuurkunde	PO 6.1	Radioactiviteit
Kunst (beeldende vormgeving, muziek of drama)	De cijfers voor alle praktische delen mogen blijven staan, de theoretische delen (SE's KUA) moeten opnieuw worden gemaakt	
LO (gym)	Cijfers mogen blijven staan, deelname aan de lessen is facultatief	
Muziek, koor en kooruitvoering	Voor de lessen muziek, de koorrepetities en de kooruitvoering geldt alleen een vrijstelling als leerlingen drie jaar aan de kooruitvoering hebben deelgenomen	